

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
19 iulie 2023

Probă scrisă
LIMBA ȘI LITERATURA SLOVACĂ MATERNĂ

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 3

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A.

a) Obsahová stránka textu

15 bodov

- Správne zaradenie diela do umeleckého smeru – *slovenská medzivojnová literatúra – expresionizmus* 1 bod
- Po 1 bode za upresnenie, prostredníctvom príkladov z literárneho diela, každého z dvoch znakov umeleckého smeru, do ktorého patrí dané dielo (napr.: *ťaživá téma – vojna, smrť, osobné utrpenie: Koreň, Ilčíčka, Hlavajovci; zameranie sa na sociálnu situáciu (Ráztoky) a psychiku postáv; základný kompozičný postup: kontrast/protiklad (dedina vs. páni); pudovosť/živelnosť postáv – Štefan Ilčík, Ilčíčka, Adam Hlavaj; dedina ako živel; dynamickosť výrazu – krátke vety, neukončené výpovede, elipsy, pestrá modalita viet) a pod.* 2 body
- Po 1 bode za vysvetlenie symboliky slovných spojení „stratené ruky“ a „živý bič“ (napr.: „stratené ruky“ – *chýbajúci chlapi na poliach, v gazdovstve; neschopnosť vzoprieť sa, bezmocnosť, ale aj chýbajúca ruka Ondreja Koreňa; „živý bič“ – vzbura ľudí proti vojne, deformácii spravodlivosti, ale aj jazva na tvári Ondreja Koreňa*) 2 body
- Za definovanie pojmu unanimitický román (napr. *unanimitický román (z lat. una anima – jedna duša) – román s kolektívnym hrdinom. V Živom biči kolektívnym hrdinom je dedina, ktorá vystupuje ako jedna duša a expresívne vyjadruje svoje pocity.*) 2 body
- Predstavenie vnútorných charakteristických vlastností Ilčíčky 4 body
- Predstavenie vonkajších charakteristických vlastností Ilčíčky 4 body

b) Formálna stránka textu

5 bodov

- Členenie na úvod, jadro a záver 1 bod
- Nadväznosť a logický sled informácií 2 body
- Dodržanie noriem súčasného spisovného jazyka 1 bod
- Vzhľad a čitateľnosť textu 1 bod

B. Prezentácia gramatickej kategórie pádu:

1. Gramatická kategória pádu a jej funkcia v súčasnom slovenskom jazyku

6 bodov

- Za definíciu gramatickej kategórie pádu 2 body
- Po 2 body za každú upresnenú funkciu pádu (napr.: **a)** *nadväzuje na význam samostatnosti v slovnodruhovom určení podstatných mien; b)* *vyjadruje vzťahy substantív k ostatným členom vety.*) 4 body

2. Klasifikácia pádov s dôrazom na protiklad centrálnosť – periférnosť

3 body

- Centrálne pády (*nominatív, genitív a akuzatív*) 1 bod
- Postcentrálne pády (*datív a inštrumentál*) 1 bod
- Periférny pád (*lokál*) 1 bod

3. Špecifiká pádov s dôrazom na protiklad centrálnosť – periférnosť **11 bodov**
- Špecifiká centrálnych pádov (napr.: *Centrálne pády (nominatív, genitív a akuzatív) sú nevyhnutné na konštrukciu vety, bez nich by veta nemohla vzniknúť a byť úplná. Preto sa nazývajú aj gramatickými pádmí.*) 4 body
- Špecifiká postcentrálnych pádov (napr.: *Postcentrálne pády (datív a inštrumentál) vyjadrujú nie zásah (ako akuzatív a genitív), lež iba rozličné druhy príslovkových určení a iba zriedkavo nepriamy predmet. Nazývajú sa aj sémantickými pádmí, pretože majú konkrétnejší význam a udávajú vlastne poradie pri účasti deja na označených predmetoch. Nezastavajú základné syntaktické funkcie vo vete, resp. zastavajú ich celkom výnimočne.*) 4 body
- Špecifiká periférneho pádu (napr.: *Periférny/okrajový pád (lokál) sa používa vždy iba v spojení s predložkami, a preto už ani nie je v plnom zmysle slova pád, lebo sám (bez predložky) nemôže vyjadriť vzťahy k iným členom vety (najmä k slovesám).*) 3 body

C.

1. Po 1 bode za každé správne identifikované a napísané slovo 2 x 1 bod = **2 body**
2. Po 1 bode za správne vysvetlenú funkciu interpunkčných znamienok 2 x 1 bod = **2 body**
3. Za každé vypísané zložené slovo – 1 bod 2 x 1 bod = **2 body**
4. Za správne vysvetlenie slovného spojenia **1 bod**
5. Po 1 bode za každé správne uvedené synonymum 2 x 1 bod = **2 body**
6. Za každú správne utvorenú formu genitívu – 1 bod 2 x 1 bod = **2 body**
7. Po 1 bode za každé správne analyzované slovo 4 x 1 bod = **4 body**
8. Za správne utvorenie 1. a 2. stupňa prídavného mena **2 body**
9. Za správne určený vid daného slovesa **1 bod**
10. Po 1 bode za každý správne určený vetný člen 2 x 1 bod = **2 body**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Definícia pojmu vyučovacia metóda, uvedenie vyučovacích metód, podľa V. Oberta, na hodinách slovenskej literatúry a ich stručný opis **12 bodov**
  - Za správnu definíciu vyučovacej metódy 3 body
  - Po 1 bode za každú správne uvedenú vyučovaciu metódu využívanú v školskom literárnovzdelávacom a literárnovýchovnom procese 5 bodov
  - Po 2 body za stručný opis každej z vybraných metód 4 body
2. Význam didaktických pomôcok **8 bodov**
  - Upresnenie významu didaktických pomôcok v rámci vyučovacích hodín slovenského jazyka 2 body
  - Uvedenie dvoch príkladov didaktických pomôcok 2 body
  - Po 2 body za každý konkrétny príklad použitia uvedených didaktických pomôcok pri osvojovaní si vybraných slov na druhom stupni základných škôl 4 body
3. Správny opis priebehu ľubovoľnej lekcie **10 bodov**
  - Vystihnúť momenty lekcie 5 bodov
  - Vhodná integrácia vzdelávacích cieľov B. S. Blooma 5 bodov